

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

23 юни 2020 г.

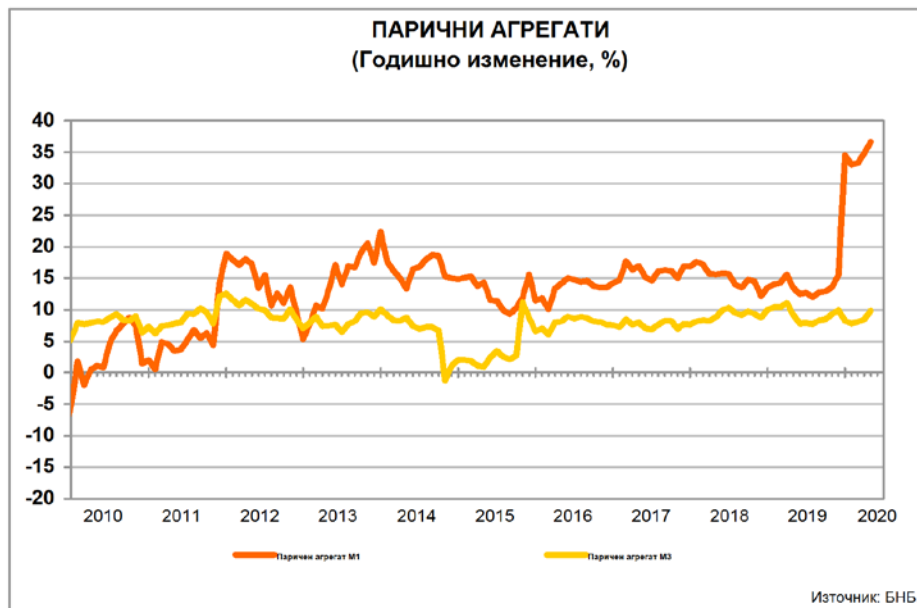
12:00 ч.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ¹

Май 2020 г.

През май 2020 г. *широките пари* (паричния агрегат $M3^2$) се увеличават на годишна база с 9.9% при 8.5% годишното нарастване през април 2020 година. В края на май 2020 г. *широките пари* са 104.866 млрд. лв. (82.5% от БВП³) при 103.881 млрд. лв. към април 2020 г. (81.7% от БВП). Най-бързоликвидният им компонент – паричният агрегат $M1^{4,5}$ се увеличава през май 2020 г. с 36.7% на годишна база (34.9% годишен ръст през април 2020 година).

Графика 1

¹ Пълният комплект от таблици за паричната статистика, както и методологическите бележки, се намират на интернет страницата на БНБ в раздел *Статистика/ Парична и лихвена статистика/ Парична статистика*.

² Паричният агрегат $M3$ включва паричен агрегат $M1$, депозити с договорен матуритет до 2 г., депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца, и търгуеми инструменти (издадени дългови ценни книжа до 2 години, акции/дялове на фондовете на паричния пазар и репо-сделки).

³ При БВП за 2020 г. в размер на 127.126 млрд. лв. (прогнозни данни на БНБ).

⁴ Паричният агрегат $M1$ включва най-бързоликвидните инструменти, използвани за разплащане (пари извън Парично-финансови институции и овърнайт-депозити в левове и чуждестранна валута).

⁵ Във връзка с извършен анализ на банковите продукти и в съответствие с методологическите изисквания, с данните към януари 2020 г., са прекласифицирани прехвърляеми спестовни депозити от показател *Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца* в показател *Овърнайт депозити* на сектор *Домакинства*. Прекласификациите са нетрансакционни изменения в данните с еднократен ефект - за допълнителна информация относно дефинициите на финансовите потоци виж *Методологически бележки* към данните по парична статистика.

В края на май 2020 г. депозитите⁶ на неправителствения сектор⁷ са 86.295 млрд. лв. (67.9% от БВП), като годишното им увеличение е 8.6% (8.1% годишно повишение през април 2020 година). Депозитите на *Нефинансови предприятия* са 26.063 млрд. лв. (20.5% от БВП) в края на май 2020 година. В сравнение със същия месец на 2019 г. те се увеличават с 12.4% (10.8% годишно повишение през април 2020 година). Депозитите на *финансовите предприятия* намаляват с 5% на годишна база през май 2020 година (3.5% годишно понижение през април 2020 г.) и в края на месеца достигат 3.344 млрд. лв. (2.6% от БВП). Депозитите на *Домакинства и НТООД* са 56.889 млрд. лв. (44.7% от БВП) в края на май 2020 година. Те се увеличават със 7.8% спрямо същия месец на 2019 г. (7.6% годишен ръст през април 2020 година).

Графика 2

Нетните вътрешни активи са 65.115 млрд. лв. в края на май 2020 година. Те се увеличават с 10.4% спрямо същия месец на 2019 г. (10.5% годишно повишение през април 2020 година). В края на месеца основният им компонент – *вътрешният кредит*, възлиза на 64.996 млрд. лв. и нараства спрямо май 2019 г. с 11.3% (9% годишно увеличение през април 2020 година). През май 2020 г. вземанията от неправителствения сектор⁸ се увеличават със 7.3%, като достигат 64.986 млрд. лв. (7.8% годишно увеличение през април 2020 година).

В края на май 2020 г. кредитите за неправителствения сектор са 63.044 млрд. лв. (49.6% от БВП) при 63.100 млрд. лв. към април 2020 г. (49.6% от БВП). През май 2020 г. те се увеличават на годишна база със 7% (7.6% годишно повишение през април 2020 година). Изменението в размера на кредитите за неправителствения сектор е повлияно и от нетните продажби на кредити от *Други парично-финансови институции (Други ПФИ)*, чиито обем за последните дванадесет месеца е 550.1 млн. лева. На годишна база продадените кредити⁹ от *Други ПФИ*

⁶ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁷ Неправителственият сектор обхваща сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Други финансови посредници*, с изключение на *застрахователни дружества и пенсионни фондове*, *Финансови предприятия*, *ангажирани със спомагателни финансови дейности*, и *Застрахователни дружества и пенсионни фондове*) и сектор *Домакинства и НТООД (Нетърговски организации, обслужващи домакинствата)*.

⁸ Вземанията от неправителствения сектор по инструменти включват кредити, репо-сделки, ценни книжа, различни от акции, и акции и други капиталови инструменти.

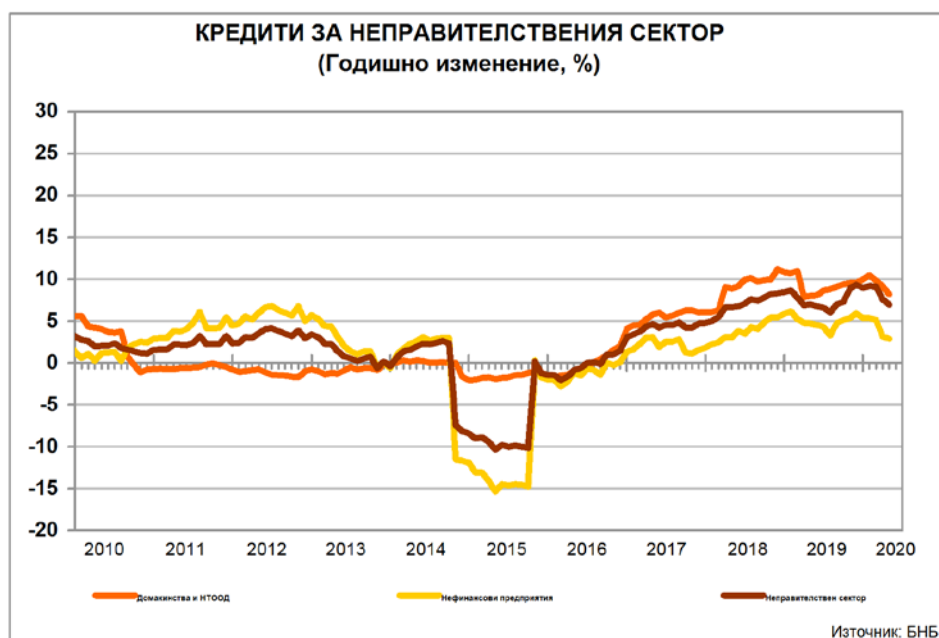
⁹ Включват се всички кредити, които са прехвърлени на трети лица и са изключени от балансите на парично-финансовите институции. Задбалансово отчитаните позиции не попадат в обхвата на паричната статистика.

са 565.8 млн. лв. (в т. ч. 12.6 млн. лв. през май 2020 година), а обратно изкупените кредити – 15.7 млн. лв. (през май 2020 г. няма обратно изкупени кредити).

Кредитите за *Нефинансови предприятия* нарастват с 2.9% на годишна база през май 2020 г. (3.2% годишно повишение през април 2020 г.) и в края на месеца достигат 34.394 млрд. лв. (27.1% от БВП). Кредитите за *Домакинства и НТООД* са 24.334 млрд. лв. (19.1% от БВП) в края на май 2020 година. Спрямо същия месец на 2019 г. те се увеличават с 8.2% (9.2% годишно повишение през април 2020 година). В края на май 2020 г. *жилищните кредити* са 11.199 млрд. лв. и нарастват на годишна база с 13.8% (14.5% годишно увеличение през април 2020 година). *Потребителските кредити* възлизат на 11.445 млрд. лв. и се увеличават със 7.1% спрямо май 2019 г. (8.4% годишно повишение през април 2020 година). На годишна база *другите кредити*¹⁰ намаляват с 26.4% (25.6% годишно понижение през април 2020 г.), като достигат 466.4 млн. лева.

Кредитите, предоставени на финансови предприятия, са 4.316 млрд. лв. (3.4% от БВП) в края на май 2020 година. В сравнение с май 2019 г. те се увеличават с 42.8% (47.9% годишно повишение през април 2020 година).

Графика 3

¹⁰ В показател *други кредити* се включват и средствата, отпуснати на сдруженията на собствениците по *Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради*.

В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ¹¹ БНБ събира информация за всички балансови показатели на ПФИ, включително информация за кредитите, които са реструктурирани¹² или са необслужвани¹³. Предоставяната от банките информация за тези кредити е агрегирана поради това, че за целите на паричната и на лихвената статистика не се събират детайлни данни за кредитите по срокове на просрочие.

В съответствие с международната практика отчитането за паричната статистика се различава от това за надзорни цели, включително при отчитането на кредитите, които са реструктурирани или са необслужвани. Подробна информация относно отчетните правила за целите на паричната статистика се съдържа в методологическите бележки към данните.

Нетните чуждестранни активи са 61.732 млрд. лв. в края на отчетния месец при 61.020 млрд. лв. в края на април 2020 година, като нарастват със 7.8% в сравнение с май 2019 г. (6% годишно повишение през април 2020 година). През май 2020 г. *чуждестранните активи* се увеличават с 5.8% (5.3% годишен ръст през април 2020 г.), като достигат 70.739 млрд. лева. *Чуждестранните пасиви* са 9.007 млрд. лв. и на годишна база намаляват с 6.2% (1.2% годишно повишение през април 2020 година).

¹¹ Регламент (ЕО) №1017/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно консолидираня баланс на сектор "Парично-финансови институции" (ЕЦБ/2013/33) и Регламент (ЕО) №1072/2013 на Европейската централна банка от 24 септември 2013 г. относно статистика за лихвените проценти, прилагани от парично-финансовите институции по депозити и кредити на домакинства и нефинансови предприятия (ЕЦБ/2013/34).

¹² Реструктурирани кредити са тези, които са определени като реструктурирани експозиции съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 680/2014 на Комисията от 16 април 2014 година за определяне, в съответствие с Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета, на техническите стандарти за изпълнение по отношение на предоставянето на информация от институциите на надзорните органи.

¹³ Необслужвани са кредитите, които отговарят на поне едно от условията по член 178 от Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012.

ПАРИЧНИ, ДЕПОЗИТНИ И КРЕДИТНИ ПОКАЗАТЕЛИ

(Годишно изменение, %)

	2017	2018	2019	Април 2020	Май 2020	
					Салдо (млн. лева)	Годишно изменение (%)
КОМПОНЕНТИ НА МЗ						
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	7.7	8.8	9.9	8.5	104,866	9.9
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	16.9	12.2	15.5	34.9	75,597	36.7
1.1. Пари извън ПФИ	10.9	10.0	10.5	10.8	17,359	10.6
1.2. Овърнайт депозити	19.6	13.1	17.6	44.4	58,238	47.0
2. М2 - М1 (Квазипари = 2.1.+2.2.)	-1.9	4.7	2.3	-27.5	29,268	-27.1
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	-1.9	5.5	1.3	-0.3	28,713	0.8
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	-2.0	2.7	4.8	-95.3	555	-95.2
3. МЗ - М2(=3.1.)	-21.6	-99.3	-100.0	0.0	0	0.0
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репосделки)	-21.6	-99.3	-100.0	0.0	0	0.0
ИЗТОЧНИЦИ НА МЗ						
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	4.0	8.4	3.1	6.0	61,732	7.8
1.1. Чуждестранни активи	2.7	8.3	3.1	5.3	70,739	5.8
1.2. Чуждестранни пасиви	-3.9	7.8	2.9	1.2	9,007	-6.2
2. НЕТНИ ВЪТРЕШНИ АКТИВИ (=2.1.+2.2.)	8.0	7.8	14.1	10.5	65,115	10.4
2.1. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.1.+2.1.2.)	6.7	7.5	11.5	9.0	64,996	11.3
2.1.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ¹	149.4	-212.1	243.8	49.5	9	100.4
2.1.2. Вземания от неправителствения сектор ²	4.5	8.9	9.7	7.8	64,986	7.3
2.2. ДРУГИ ПОЗИЦИИ ³	46.9	17.7	279.7	465.5	119	-79.1
ДЕПОЗИТИ⁴ И КРЕДИТИ НА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИЯ СЕКТОР						
ДЕПОЗИТИ⁴ (=1+2+3)	6.2	7.3	9.7	8.1	86,295	8.6
1. Нефинансови предприятия	13.8	5.2	14.3	10.8	26,063	12.4
2. Финансови предприятия	-26.9	16.9	2.4	-3.5	3,344	-5.0
3. Домакинства и НТООД	5.4	7.7	8.0	7.6	56,889	7.8
КРЕДИТИ (=1+2+3)	4.7	8.4	9.3	7.6	63,044	7.0
1. Нефинансови предприятия	1.6	5.4	5.9	3.2	34,394	2.9
2. Финансови предприятия⁵	51.8	23.7	46.9	47.9	4,316	42.8
3. Домакинства и НТООД (=3.1.+3.2.+3.3.+3.4.)	6.0	11.2	9.5	9.2	24,334	8.2
3.1. Овърдрафт	-5.3	2.2	-2.4	-7.0	1,224	-7.8
3.2. Жилищни кредити	8.5	11.8	14.5	14.5	11,199	13.8
3.3. Потребителски кредити	5.0	16.6	10.8	8.4	11,445	7.1
3.4. Други кредити	10.5	-24.1	-40.9	-25.6	466	-26.4

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 2 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 г. относно консолидиранния баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2013/33) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа, различни от акции и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*. Отрицателните стойности показват превишение на задълженията спрямо вземанията на *Парично-финансовите институции* към сектор *Държавно управление*.

² Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Други финансови посредници*, с изключение на *застрахователни дружества* и *пенсионни фондове*, *Финансови предприятия*, *ангажирани със спомагателни финансови дейности*, и *Застрахователни дружества* и *пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД (Нетърговски организации, обслужващи домакинствата)*.

³ Включва следните позиции: *Други активи и пасиви (нето)*, *Дълготрайни активи* и *Отношения между Парично-финансови институции (нето)*.

⁴ В *Други парично-финансови институции* (кредитните институции и фондовете на паричния пазар). В съответствие с изискванията за статистическа отчетност на ЕЦБ в тях се включват и кредити основно под формата на подчинен срочен дълг.

⁵ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.

ПАРИЧНИ ПОКАЗАТЕЛИ

(Принос на компонентите им към годишното изменение, %)

	2017	2018	2019	Април 2020	Май 2020
КОМПОНЕНТИ НА МЗ					
ПАРИ МЗ (=1+2+3)	7.7	8.8	9.9	8.5	9.9
1. ПАРИ М1 (=1.1.+1.2.)	8.7	6.8	8.9	20.1	21.3
1.1. Пари извън ПФИ	1.7	1.6	1.7	1.8	1.7
1.2. Овърнайт депозити	6.9	5.1	7.2	18.3	19.5
2. М2 - М1 (Квазипари = 2.1.+2.2.)	-0.9	2.1	1.0	-11.7	-11.4
2.1. Депозити с договорен матуритет до 2 г.	-0.6	1.7	0.4	-0.1	0.2
2.2. Депозити, договорени за ползване след предизвестие до 3 месеца	-0.3	0.4	0.6	-11.6	-11.6
3. М3 - М2(=3.1.)	0.0	-0.1	0.0	0.0	0.0
3.1. Търгуеми инструменти (издадени дългови ЦК до 2 години + акции/дялове на ФПП + репо-сделки)	0.0	-0.1	0.0	0.0	0.0
ОСНОВНИ ИЗТОЧНИЦИ НА МЗ					
1. НЕТНИ ЧУЖДЕСТРАННИ АКТИВИ (=1.1.-1.2.)	4.0	8.4	3.1	6.0	7.8
1.1. Чуждестранни активи	3.3	9.7	3.6	6.2	6.8
1.2. Чуждестранни пасиви	-0.7	1.4	0.5	0.2	-1.0
2. ВЪТРЕШЕН КРЕДИТ (=2.1.+2.2.)	6.7	7.5	11.5	9.0	11.3
2.1. Вземания от сектор <i>Държавно управление</i> ¹	2.1	-1.4	1.7	1.0	3.7
2.2. Вземания от неправителствения сектор ²	4.6	8.9	9.8	8.0	7.6
в т. ч. Кредити (=а+б+в)	4.7	8.1	9.1	7.6	7.0
а) Нефинансови предприятия	1.0	3.1	3.3	1.8	1.7
б) Финансови предприятия ³	1.5	1.0	2.3	2.3	2.2
в) Домакинства и НТООД	2.2	4.0	3.6	3.5	3.2

Данните са към края на отчетния период и не са сезонно изгладени. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 1071/2013 на ЕЦБ от 24 септември 2013 г. относно консолидирания баланс на сектор *Парично-финансови институции* (ЕСВ/2012/33) начислените лихви не са включени в инструментите (депозити, кредити, ценни книжа, различни от акции и др.) и балансите на банките не са консолидирани с тези на клоновете им в чужбина.

¹ Вземанията от сектор *Държавно управление* включват нетните вземания от *Централно държавно управление* и вземанията от *Местно държавно управление* и *Социалноосигурителните фондове*.

² Вземанията от неправителствения сектор включват вземанията от сектор *Нефинансови предприятия*, финансови предприятия (сектори *Други финансови посредници*, с изключение на *застрахователни дружества* и *пенсионни фондове*, *Финансови предприятия*, *ангажирани със спомагателни финансови дейности*, и *Застрахователни дружества* и *пенсионни фондове*), както и вземанията от сектор *Домакинства и НТООД* (*Нетърговски организации*, *обслужващи домакинствата*).

³ Включват се предоставени кредити и маржин депозити.